

TACHOVSKO · DOMAŽLICKO ČESKÝ LES

77 romantických, dobrodružných
a tajemných míst

Texty

Miroslav Trégler, Petr Mazný

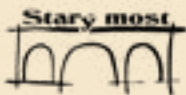
Fotografie

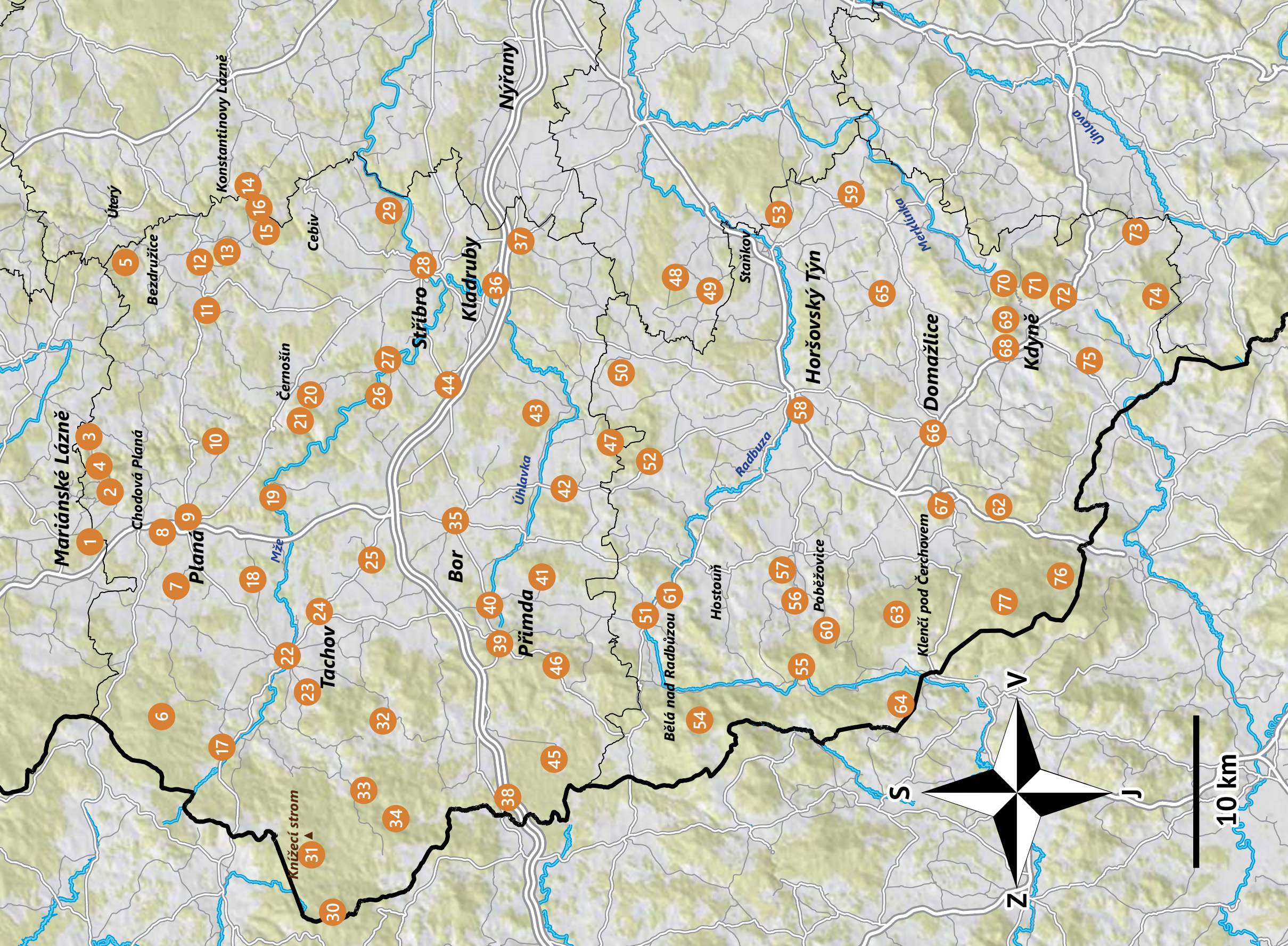
Marie Šlehoferová

Miroslav Trégler

Kresby stromů

Vladimír Lepš

Okres Tachov, Planá, Křínov, Otín

Čertův kámen

10

Čertův kámen (Čertovka) v údolí Kosového potoka pod Křínovem je asi nejznámější útvar tzv. lestkovského granodioritového masívu. Granodiorit je hlubinná vyvřelina podobná žule šedé či růžové barvy. Čertovka tvoří přes deset metrů vysokou izolovanou skálu, nepravidelně rozpukanou.

V rokli nad skálou se nachází patrně nejkrásnější vodopád na Tachovsku. V tuhé zimě je nahrazen pohádkovým ledopádem. Čertovka společně s roklí a vodopádem tvoří velice romantickou geologickou lokalitu, jež by si jako celek určitě zasloužila ochranu jako přírodní památka. Donedávna byl vodopád schován v lese a prozrazovalo ho jen nápadné hučení vody. Po odtěžení porostu ve stráni je viditelný již od Čertovky. Jdete-li údolím Kosového potoka po jeho pravém břehu, nemůžete jak skálu, tak vodopád přehlédnout.

Nejkratší cesta k Čertovce vede z Křínova. Ve vsi stávala tvrz loupeživého rytíře Bavůrka ze Švamberka, který za své činy skončil v roce 1506 v Plzni na popravišti. Vpravo od cesty vedoucí prudce dolů je rokle s kaskádami. Kromě divočící vody ukrývá starý smírčí kříž, nesprávně pojmenovaný právě po již zmíněném Bavůrkovi. Ve skutečnosti zde jistý Filip ze Stáně (někdy uváděný ze Stanu) zabil v roce 1548 Ondřeje Mestla z Křínova.

Výchozí místo: Z Křínova vede cesta dolů ke Kosovému potoku a dále po modré turistické značce. Po stejné značce lze k vodopádu a skále sejít též z Otína. Zaparkovat je možné i dole v údolí u bývalého Caltova při silnici z Plané do Lestkova.

Pozoruhodnosti v okolí: V Otíně je kostel Panny Marie, původně snad románsko-gotický ze druhé poloviny 13. století, a ve vsi roste mohutná lípa. V nivě Kosového potoka lze najít zříceniny několika mlýnů (Český, Křínovský či Tomšův, který dnes slouží jako vodní elektrárna). Proti proudu nad levým břehem roste památný strom se zavádějícím názvem „Jeřáb muk u Kosího potoka“ (jde totiž o jeřáb prostřední) a poblíž obnovená kaplička.

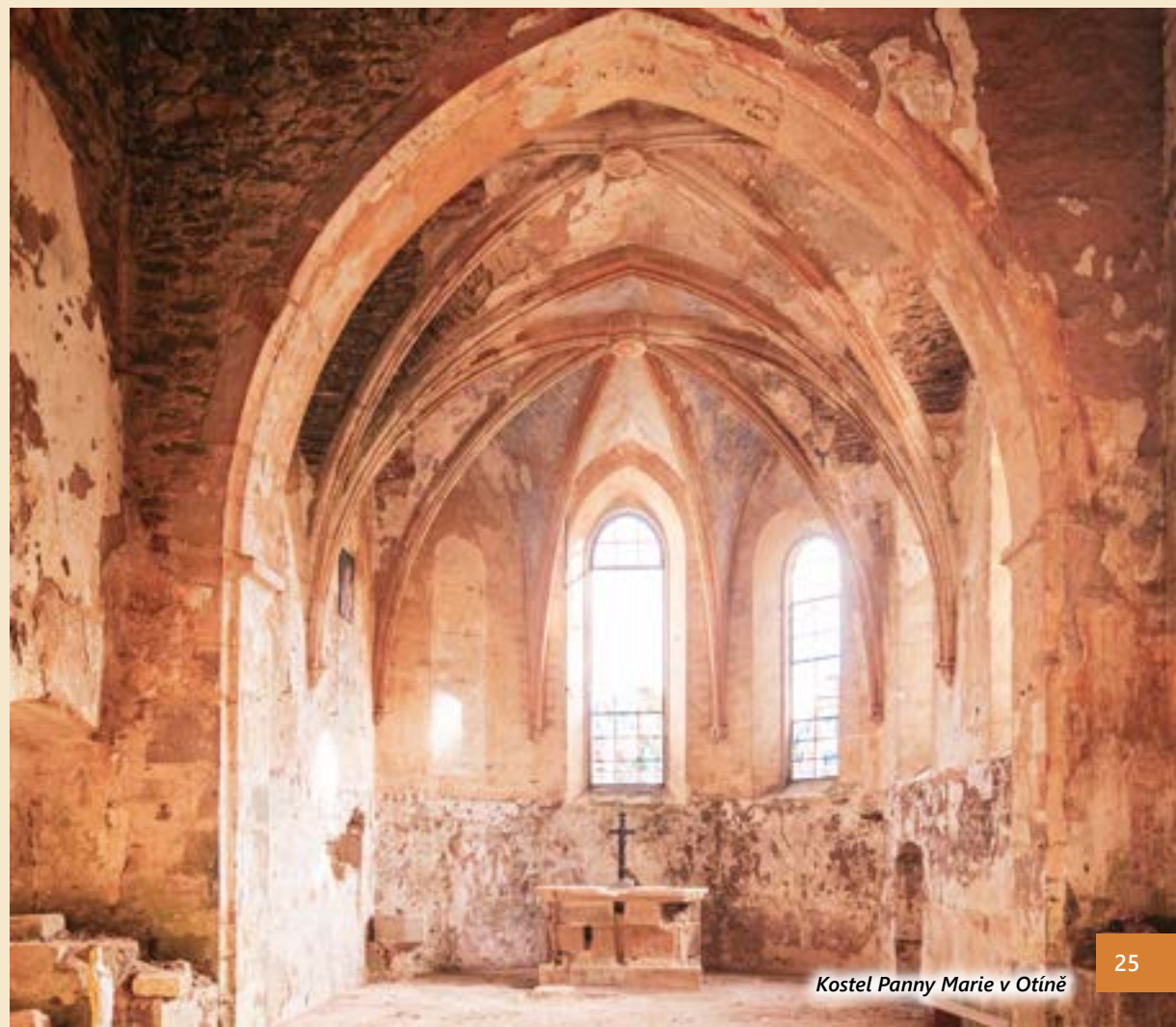
Čertovka s chatou

Vodopád nad Čertovkou

Ledopád nad Čertovkou

Kostel Panny Marie v Otíně

Okres Tachov, Lesná

Na nejvyšší bod Tachovska

30

Nejvyšším bodem tachovského okresu není překvapivě zdaleka viditelná a nepřehlédnutelná Přimda, ale v rozsáhlém hraničním hvozdu poněkud „schovaný“ vrch Havran. Z moře lesů nesměle vyčnívajícího vrcholu jeho rozhledny si všimnou jen znalci krajiny. Necelých 300 metrů od státní hranice lze z výšky 895 m n. m. jít už pouze dolů. Pokud chcete ale ještě výše, kovové schodiště rozhledny vám vyplní touhu překročit na Tachovsku devítistovkovou vrstevnici, a to o celých dvacet metrů!

Stavby na místě dnešní rozhledny sloužily k obraně státu. Uvádí se, že první dřevěná věž na vrcholu Havran byla postavena kolem roku 1963, vojáci byli ubytováni v bývalé vsi Skláře při cestě na Zlatý Potok. Modernizace objektu proběhla na přelomu šedesátých a sedmdesátých let 20. století, dnes by se řeklo, že šlo o multifunkční stavbu. Po pádu komunismu v listopadu 1989 ztratil objekt svůj původní smysl a v roce 1992 vojáci vrchol opustili. K nezastavitelnému chátrání opuštěného objektu přispělo horské klima i vandalismus. Před opravou byl výstup na zbytky ochozu skoro adrenalinovým sportem, zvláště v zimním období.

O záchranu věže, úžasného rozhledového místa, se zasloužil Klub vojenské historie a sportů – Tachov, o. s. Díky finanční dotaci z Evropské unie proběhla v roce 2013 kompletní oprava a přestavba do dnešní podoby. Na vyhlídkové plošině si člověk uvědomí, v jak nádherném koutě Evropy vlastně žije. Desítky a desítky vrchů Českého a Hornofalckého lesa se řadí do hřebenu, shluků a vyvýšenin, jihovýchodně se zdvíhá Šumava a na severu Slavkovský les. Podle některých autorů lze při dobré viditelnosti spatřit i část Alp.

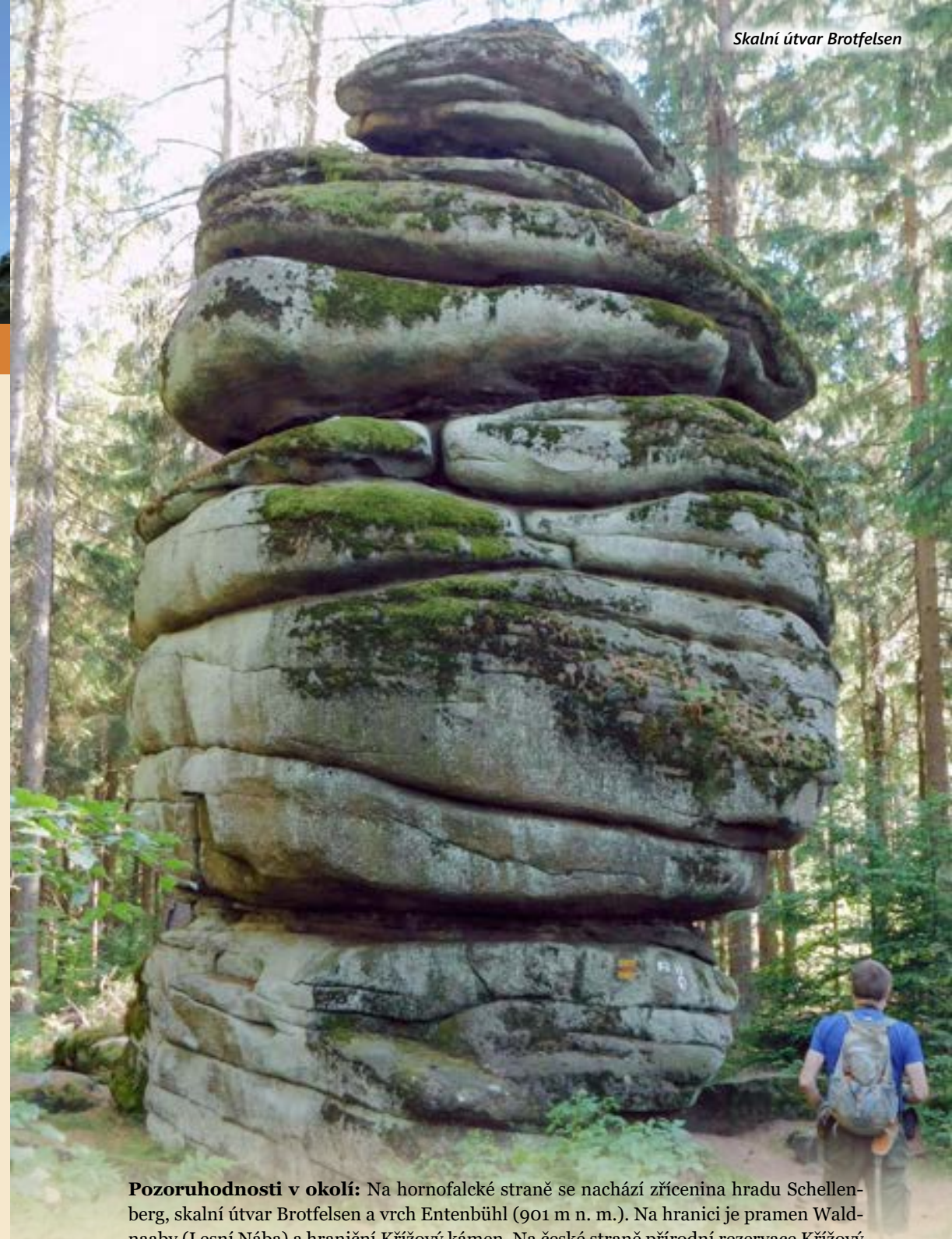
Výchozí místo: Z české strany lze využít osady Zlatý Potok a Stará Knížecí Huť, odtud pokračovat po turistických cestách nebo po cyklostezkách. V Horní Falci se doporučuje za výchozí místa ves Waldkirch (přes zříceninu hradu Schellenberg a kolem skalního útvaru Brotfelsen) nebo středisko zimních sportů Silberhütte (odtud přes hraniční Křížový kámen nebo delší cestou přes pramen Waldnaaby a vrch Entenbühl s kaplí).

Rozhledna na Havranu

Památka na železnou oponu

Pozoruhodnosti v okolí: Na hornofalcké straně se nachází zřícenina hradu Schellenberg, skalní útvar Brotfelsen a vrch Entenbühl (901 m n. m.). Na hranici je pramen Waldnaaby (Lesní Nába) a hraniční Křížový kámen. Na české straně přírodní rezervace Křížový kámen chrání podmačený horský les, u zaniklých Sklářů pak stojí tzv. Krvavá jedle, jedna z mála českoleských jedlí s obvodem kmene přes čtyři metry.

Okres Tachov, Lesná, Stará Knížecí Huť

Loupežnické skalní město a zaniklé hutě

34

Necele dva kilometry východně od Staré Knížecí Huti se nachází tzv. Muschlův hrad. Nejde o hrad středověký, postavený lidmi, ale o mnohem starší skalní město tvořené zdejšími žulami. Podle pověsti zde sídlili loupežníci, kterým velel jakýsi Muschl. Sloužil prý ďáblu, což bylo jistě prozřivé, vzhledem k svému řemeslu stejně nemohl po smrti pomýšlet na nebe. Však také skončil špatně, zajali ho zbrojnoši z přimské hradní posádky a nechali ho přivázaného u Čertova kamene napospas zvěři. Později loupežníky z pověstí vystřídali skuteční lidé, kteří do těchto míst chodili za romantikou skal a vyhlídkou. Pak jako by se na Muschlův hrad zapomnělo, dlouho sem nevedla ani turistická cesta. Dnes je zde instalována informační tabule a prochází tudy červená turistická značka ze Staré Knížecí Huti do zaniklé Kollerovy Hutě.

Tzv. Kollerka se rozkládala na jižním úpatí Mysliveckého vrchu. Stejně jako na jiných podobných místech zde po zástavbě zůstaly louky a náletovými dřevinami zarostlé sutě, tu a tam nějaký ten starý strom (zde stará rozpadající se lípa). Zdejší huť založil skelmistr Franz Koller v roce 1764. Vystřídali se zde sklářští podnikatelé z rodu Dannhoferů, Lenků a Blochů. Provoz byl definitivně ukončen roku 1894. Na konci druhé světové války tu ještě stálo několik chalup, vyhlášená výletní hospoda a hájovna čp. 13.

Na Schönwaldskou (též Lesenskou) Huť vede z „Kollerky“ modrá turistická cesta přes údolí Hraničního potoka. Potok se místy prodírá žulovými balvaništi a vytváří fotogenická zákoutí, která v poslední době k obrazu svému mění na Tachovsku a v Českém lese všudypřítomní bobří. Schönwaldská Huť na západním svahu vrchu Chloumek je zmíněna v roce 1728. Jsou s ní také spojena jména sklářských rodin Kollerů, Blochů či Lenků. Huť pracovala až do roku 1880. Zbytky staveb již téměř pohltila příroda, jen staré stromy svědčí o dřívějším osídlení. Největší z nich – „Schönwaldský jasan“ – je památným stromem a zároveň jednou z nejpůsobivějších dřevin Českého lesa. Na jeho mohutném kmeni jsou k vidění pozoruhodnosti jako „dřevěné ucho“ nebo vzácný lišejník d'ůlkatec plicní.

Výchozí místo: Lesná, Stará Knížecí Huť nebo bývalá hájenka Rendezvous.

Pozoruhodnosti v okolí: Okružní naučná stezka „Historie sklářství“ nabízí 12 informačních panelů s délkou 6,3 km (vhodným výchozím místem je Stará Knížecí Huť). Na bývalém Kolmu je naučná stezka Vodní svět.

Schönwaldský jasan

Okres Tachov, Kladruby

Santiniho barokní gotika

36

Jeho majestátní věž se zlatou korunou je dobře vidět z dálnice. Trojlodní kostel Nanebevzetí Panny Marie, sv. Wolfganga a sv. Benedikta v kladrubském klášteře patří k nejcenějším památkám české barokní architektury. Původní kostel byl postaven na počátku 13. století a v roce 1370 se dočkal první přestavby. Radikální rekonstrukce se ale uskutečnila na začátku 18. století, kdy byl kostel přestavěn podle plánů Jana Blažeje Santiniho-Aichla ve stylu barokní gotiky.

Benediktinský klášter založil v Kladrubech roku 1115 český kníže Vladislav I., který je zde také pochován. Klášter patřil ve středověku k největším sídlům benediktinů, ale na konci 16. století začal jeho význam upadat. Nejdříve vyhořel a poté utrpěl značné škody v dobách třicetileté války. Až roku 1653 začala velká obnova celého areálu. Kromě kostela vznikl i nový konvent a prelatura podle plánů Kiliána Ignáce Dientzenhofera.

V roce 1785 přišla pohroma, neboť císař Josef II. dal klášter zrušit. Areál pak sloužil jako kasárna, nemocnice a invalidovna. Lépe začalo být až v roce 1825, kdy se majitelem stala rodina polního maršála Windischgrätze. Po druhé světové válce se vlastníkem areálu stal stát. Od roku 1995 je místo na seznamu národních kulturních památek České republiky.

Dominantní stavbou městečka Kladruby je původně gotický kostel sv. Jakuba, který byl po požáru v roce 1711 barokně přestavěn. Kostel sv. Petra na místním hřbitově je z roku 1884.

Na náměstí Republiky můžete navštívit Regionální muzeum Kladrubska a prohlédnout si unikátní 3D model Kladrub z roku 1843.

Dub u Pozorky

Výchozí místo: Kladruby – město nebo klášter. Dá se dojet také vlakem ze Stříbra a dál po modré turistické značce.

Pozoruhodnosti v okolí: Severovýchodně od kláštera na skále nad říčkou Úhlavkou „svítí“ velký bílý kříž se zlaceným Kristem. Na místo zvané Kalvárie se v minulosti konala procesí. Řadu zajímavých míst a památek v okolí Kladrub uvidíte na zdejší naučné stezce „Příroda v okolí Kladrub“. Nad klášteřem u silnice na Zhoř nelze přehlédnout dva mohutné památné duby („Duby nad Pozorkou“) s obvody kmenů 737 a 665 cm (údaje z roku 2022).

Okres Tachov, Diana

„Prales“ mohutných stromů

45

Les v přírodní rezervaci Diana je v mnoha směrech výjimečný, počínaje svým vzhledem. Jde o porost starých stromů s řadou pahýlů, vývrátů, zlomů a ležících kmenů. Nechybí ani stromy s chůdovitými kořeny. Vřak také Tomáš Vřška zařadil Dianu do své publikace „Dynamika vývoje pralesovitých rezervací III“, i když to opravdový prales není. Vývoj lesa dlouhodobě ovlivňuje spárkatá zvěř, i dnes je rezervace součástí honitby. V přírodní rezervaci Diana se nachází řada vzácných organismů, ať již se jedná o houby a lišejníky, brouky, ptáky, či jiné obratlovce.

To, co každého návštěvníka zaujme na první pohled, jsou však mohutné buky a smrky. Jejich dokumentaci se zabývají přírodovědci ze sokolovského muzea (*k roku 2024 bylo detailně zdokumentováno 134 stromů, údaje níže uvedené jsou z tohoto roku*) a výsledky jsou rozhodně pozoruhodné a možná pro zasvěcené i mile překvapivé. V rezervaci se nachází 33 buků lesních s obvody kmenů nad čtyři metry, největší z nich má obvod 467 cm. Zdejší smrky vévodí „Dianský smrček“ s obvodem kmene 523 cm a výškou 50 metrů. Strom je to úctyhodný a podle současných znalostí jde o druhý nejmohutnější smrček ztepilý v Česku (po „Kynžvartském smrčku“). U dalších devíti smrčků (ať ještě živých, či v pahýlech a souších) byly naměřeny obvody kmenů nad čtyři metry. Jako bonus jsou v rezervaci ještě dvě více než „čtyřmetrové“ lípy.

Zarážející je, že zde v současnosti chybějí živé jedle. Z historických údajů víme, že při orkánu v květnu 1830 padla tzv. „Königstanne“ s odhadovaným obvodem kmene kolem pěti metrů. Někdy v polovině minulého století započal postupný zánik velké jedle, kterou sice známe z obrázků, ale neznáme obvod jejího kmene. Působivý je však údaj o její výšce – 56 metrů. Údajně poslední jedle v pralese Diana s obvodem kmene 320 cm a s výškou 41 m uváděl již zmiňovaný Tomáš Vřška k roku 1994.

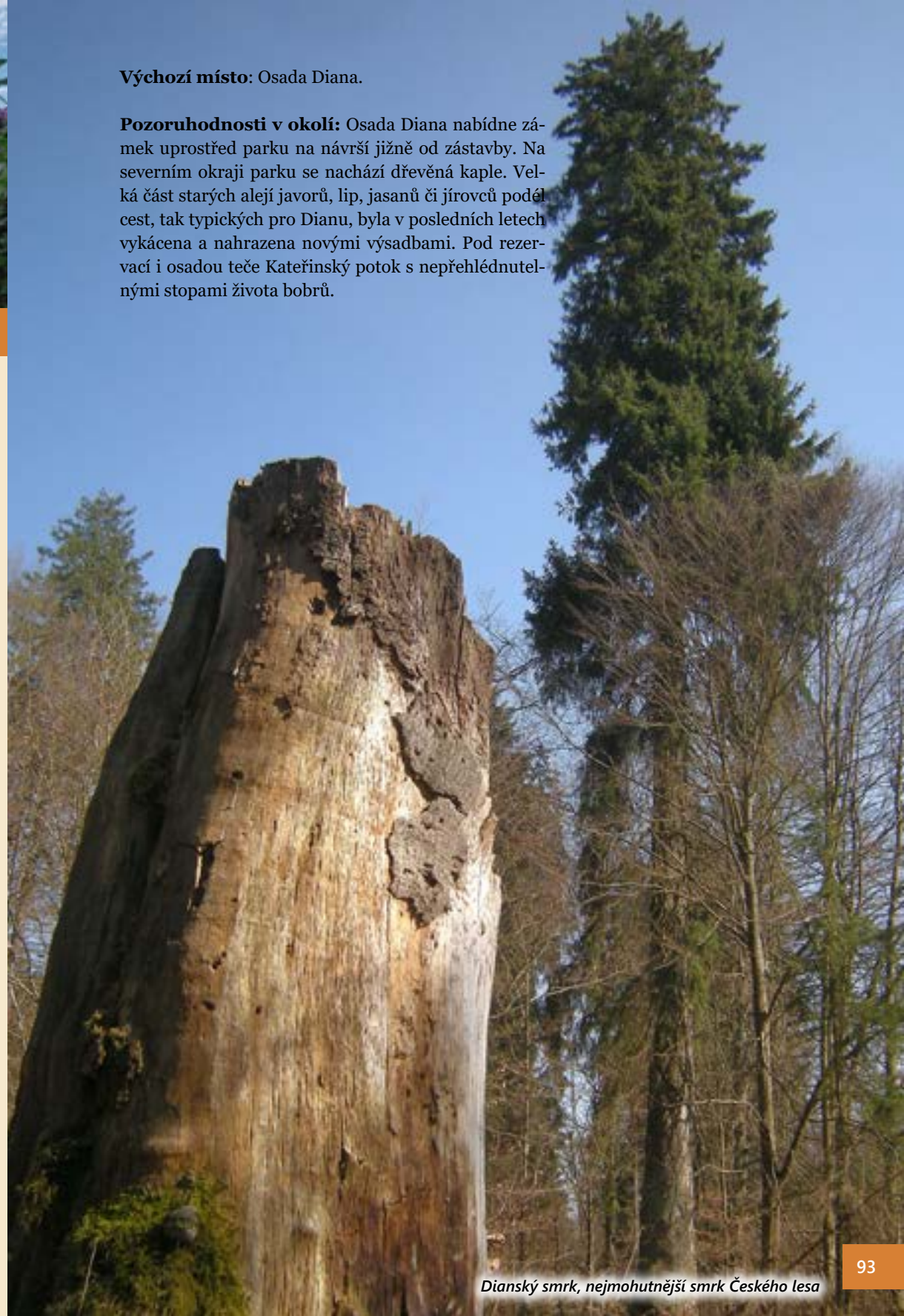
Partie z rezervace Diana

Kaple nedaleko zámku

Výchozí místo: Osada Diana.

Pozoruhodnosti v okolí: Osada Diana nabídne zámek uprostřed parku na návrší jižně od zástavby. Na severním okraji parku se nachází dřevěná kaple. Velká část starých alejí javorů, lip, jasanů či jírovců podél cest, tak typických pro Dianu, byla v posledních letech vykácena a nahrazena novými výsadbami. Pod rezervací i osadou teče Kateřinský potok s nepřehlédnutelnými stopami života bobrů.

Dianský smrček, nejmohutnější smrček Českého lesa

Okres Domažlice, Srstice

Místo prodchnuté historií

59

Dominantou Srbic a jejich okolí je kostel svatého Víta. Byl vybudován na vrchu Hůrka (448 m n. m.), na kterém stávalo zřejmě už ve 12. století hradiště, jenž chránilo důležitou obchodní cestu z Bavorska do Čech. Románsko-gotický kostel byl dokončen kolem roku 1260 a chlubit se tím, že je jednou z nejstarších dochovaných staveb na Domažlicku. Na klenbě stropu je nápis „Anno 28 Octobris 1199“, který odkazuje na pravděpodobné datum založení. V 16. století byla přistavěna jižní předsíň a kostel byl i dále upravován v 17. a 18. století a ve druhé polovině 19. století. V interiéru se dochovaly zbytky nástěnných maleb z 16. století a také kamenná renesanční kazatelna. Raně barokní hlavní oltář pochází z poloviny 17. století a byl upravený v 19. století. Zvon ve věži je z roku 1531.

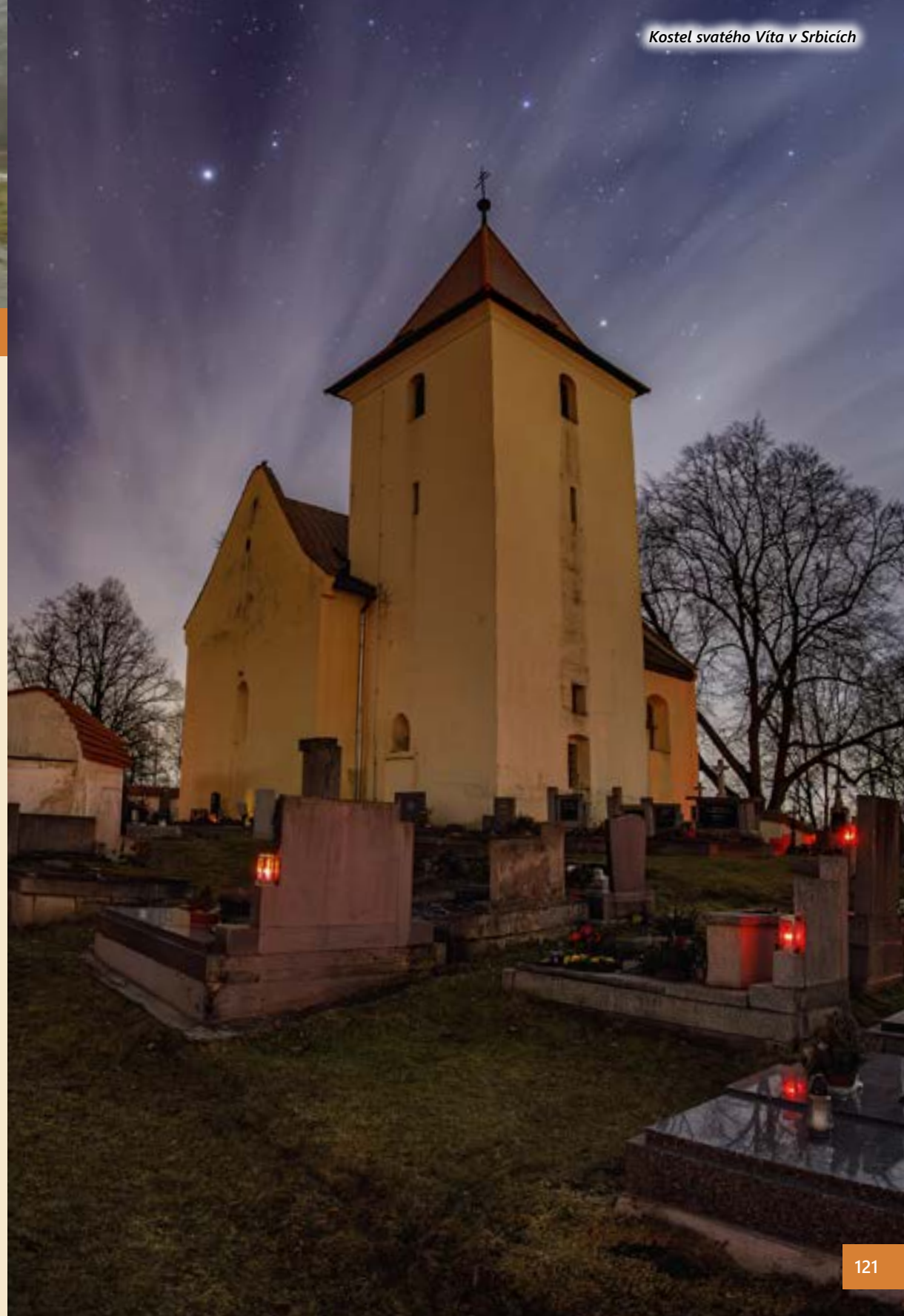
Do Srbic láká také novodobá atrakce, přezdívaná srbský Stonehenge. Vybuodovala jej před pár lety skupina místních nadšenců na 471 metrů vysokém bezejmenném kopci u silnice směrem na Těšovice. Majestátně se tady tyčí sloup s plochým tesařem oltářem, dílo profesora Jiřího Beránka. Další obří kameny pak tvoří nejrůznější obrazce. Najít je můžete na okolních loukách a polích, mezi stromy u lesa, na mezích i u nedalekého rybníka. Můžete projít i kamennou bránou, která vede z jedné strany do nebe a z druhé do pekla.

Výchozí místo: Ze Srbic je to k místnímu Stonehenge jen 1,3 kilometru. Cyklisté mohou vyrazit z Blížejova kolem zámků Přívozec a Chotiměř (12,7 km).

Pozoruhodnosti v okolí: V Kolovči je muzeum techniky a řemesel. Navštívit můžete také vyhlídkovou věž Čermná u Poděvous z roku 2012. Jsou z ní vidět vrcholy Šumavy a Českého lesa.

Srbické Stonehenge

Okres Domažlice, Újezd

Kozinův statek a pomník na Hrádku

67

V roce 1958 byla v Kozinově statku v Újezdě otevřena Pamětní síň Jana Sladkého Koziny. Expozice připomíná historii slavné chodské rebelie a jednoho z jejích vůdců, který se zde narodil. Také mapuje život a zvyky zdejších Chodů. Vystaveny jsou zde hospodářské nástroje, chodské kroje a exponáty dokumentující obyčej a zvyky. Na statku je vystaven stůl z doby, kdy tady hospodařil Kozina, a když si pohoupáte vystavenou dětskou kolíbkou, do roka můžete očekávat radostnou událost.

Obec Újezd byla založena jako jedna z jedenácti chodských vesnic. První písemná zmínka o vsi pochází z privilegia Jana Lucemburského z roku 1325. Chodské vsi dostávaly řadu výsad a privilegií za to, že jejich obyvatelé hlídali hranice. Postupně však význam Chodů pro obranu hranic klesal a nová vrchnost je chtěla využívat hlavně při robotě. Tomu se Chodové pochopitelně bránili, a tak vypukly spory. Na konci 17. století se stal jedním z vůdců rebelie legendární Jan Sladký zvaný Kozina, který se vzepřel Wolfu Maxmiliánovi z Lamingenu, známému jako Lomikar. Kozina byl zajat, vězněn jako buřič a nakonec v Plzni 28. listopadu 1695 popraven. Roku 1895 mu byl nad obcí na vrchu Hrádek postaven pomník. Pískovcová plastika Koziny se psem u nohou na hranolovém kvádrovém soklu je dílem Čeňka Vosmíka a je zapsána na seznam kulturních památek.

Obec v roce 1846 navštívila spisovatelka Božena Němcová a v letech 1876 a 1882 zde hledal Alois Jirásek podklady pro své dílo Psohlavci.

Výchozí místo: Náves Újezdu nebo můžete využít žlutě značenou cestu z Dražnova přes Dobrou Vodu (4,6 km).

Pozoruhodnosti v okolí: V Dobré Vodě u Dražnova si můžete prohlédnout Křížovou cestu a kapli Panny Marie Pomocnice křesťanů z roku 1900. Hlavní oltářní obraz Matky Boží Pomocné je dílem malíře Jaroslava Špillara, který údajně namaloval světičky podle své manželky.

Pamětní síň Jana Sladkého Koziny

Kaple svatého Václava v Újezdě

Okres Domažlice, Všeruby

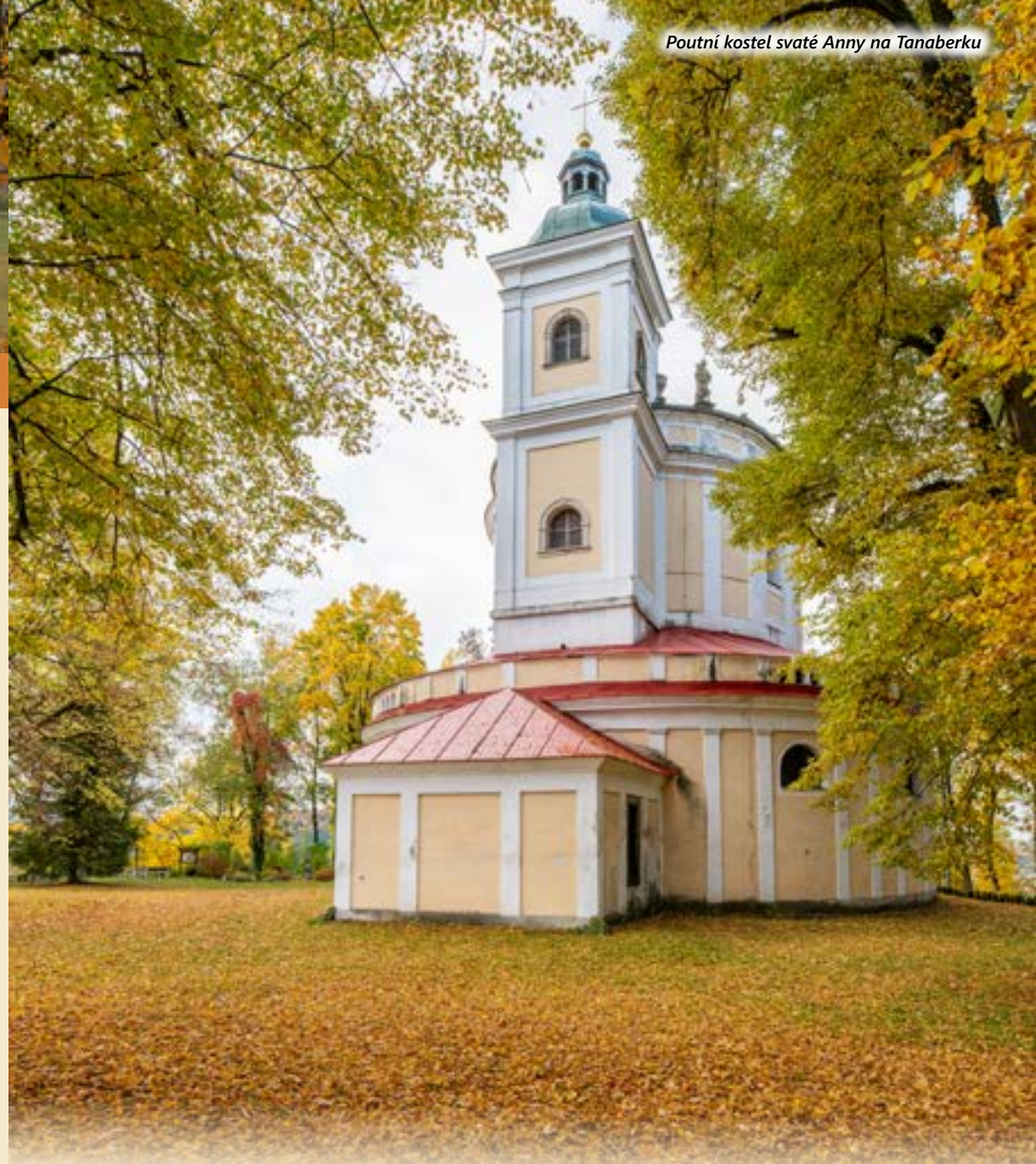
Tanaberk, barokní perla Domažlicka

75

Podle legendy se v roce 1703 vracel přes kopec Tanaberk nemocný učitel a varhaník František Payer (podle jiných pramenů to byl kostelník ze Všerub) a uviděl, že ze země vychází tajemná záře. Když na místo došel, světlo zhaslo. V té chvíli ale byl pan učitel zbaven všech svých chorob a neduhů. Z vděčnosti pak na Tanaberku postavil dřevěnou kapli, která byla v letech 1712–1717 nahrazena velkým barokním kostelem postaveným podle návrhu Marka Antonia Gilmettiho. O výstavbu kostela, který je považován za mimořádné barokní dílo v západních Čechách, se zasloužil všerubský farář Schübl a klatovští jezuité. Ti chtěli využít dobré pověsti místa, na kterém došlo k několika zázračným uzdravením, která uznala i pražská arcibiskupská komise v roce 1712. Pod hlavním oltářem kostela byla vybudována hrobka rodu Stadionů. V roce 1865 přišla pohroma, ze které se areál se školou, farou a poustevnou ještě vzpamatoval – po velkém požáru byl opraven. Další neblahé časy přišly po roce 1945. V padesátých letech 20. století byla hrobka Stadionů vykradena a ostatky zneuctěny. Poté byla krypta zazděna. Ve stejné době faru obsadili vojáci, kteří kostel využívali jako stáj pro koně. Oltář a sochy v kostele byly zničeny. V šedesátých letech 20. století došlo ke zřícení části střechy. Lepších časů se poutní kostel dočkal až v devadesátých letech 20. století, kdy se uskutečnila generální rekonstrukce. Kostel byl postupně opraven až do let 1992–1995, kdy proběhla generální oprava fasád a střechy. V devadesátých letech byla také obnovena tradice pravidelných poutí a bohoslužeb.

Kostel svatého Václava na Brůdku

Výchozí místo: Severní okraj vsi Hájek, odtud dál po červené turistické značce. Autem lze zajet až ke kostelu.

Pozoruhodnosti v okolí: Všerubský průsmyk (510 m n. m.) je významné sedlo ve Všerubské vrchovině. Historicky sloužil jako důležitá spojnice mezi Čechami a Bavorskem, po níž vedla středověká cesta z Prahy do Řezna. V roce 1040 se zde odehrála bitva u Brůdku, v níž české vojsko pod vedením knížete Břetislava porazilo německé vojsko Jindřicha III. Černého. Průsmyk leží na evropském rozvodí mezi Labem a Dunajem. Kostel sv. Václava u Brůdku stával patrně již ve 13. století a zanikl v 15. století, později byl obnoven.

Obsah

Úvod.....	3
Mapa.....	4

Okres Cheb..... 6

1. Za „modrým mořem”	6
----------------------------	---

Okres Tachov..... 8

2. Il-sano a další kyselky	8
3. Filmová ves v pohraničí.....	10
4. Na Lazurový vrch	12
5. Klášterský les u Křivců	14
6. Za romantikou vrcholů a skal.....	16
7. Mezi jadruskými statky.....	18
8. Alejí k poutnímu kostelu.....	20
9. Za plánskými památkami.....	22
10. Čertův kámen	24
11. Sídlo pánů erbu labutě.....	26
12. Lázně vašeho srdce.....	28
13. Na Hradišský vrch	30
14. Za netřesky na Kozinec	32
15. Hrad na dobrém kameni.....	34
16. K bezemínskému hradišti a na Šipín	36
17. K peřeji z pohádky	38
18. K největší české borovici lesní.....	39
19. Mže pod Sovím vrchem	40
20. Romantický Volfštejn	42
21. Vlčí hora, dominanta krajiny.....	44
22. Tachovské hradby.....	46
23. Cesta po stopách kameníka	48
24. Svatá Anna u Trnové.....	50
25. „Jihočeským“ Tachovskem	52
26. Židovský hřbitov u Řebří	54
27. Historická perla u Mže	56
28. Stříbrské hornictví	58
29. K pravěké mohyle.....	60
30. Na nejvyšší bod Tachovska	62
31. Prales zvaný Ostrůvek	64
32. Na labsko-dunajském rozvodí.....	66
33. Za vůní rašelin a rojovníků.....	68
34. Loupežnické skalní město a zaniklé hutě... 70	
35. Bílá perla Tachovska	72
36. Santiniho barokní gotika.....	74
37. Santiniho kaple.....	76
38. Tillyho šance	78

39. Se jménem Přimda	80
40. Velké Dvorce.....	82
41. Jadrůž a Zámeček.....	84
42. Za barokem do Olešné	86
43. Kamenné kříže v lesích.....	88
44. Benešovice – příběh kaple, kterou posouvali. 90	
45. „Prales“ mohutných stromů	92
46. K poutnímu kostelu a na romantický vrchol. 94	
47. Chlumpy na Sedmihoří	96

Okres Plzeň-jih98

48. Sv. Barbora u Všekar	98
49. Čechovické klenoty.....	100

Okres Domažlice..... 102

50. Mezi čerty.....	102
51. K malému Karlovu mostu.....	102
52. Na Rozsochu ke skalnímu oknu.....	106
53. Koláče a Lacembok	108
54. Na Velký Zvon za Kocovými kameny..... 110	
55. K pramenům plzeňských řek.....	112
56. Za orchidejemi, hořci a vzácným motýlem. 114	
57. Za tajemstvím hadců	116
58. Kde sedlák Křečka našel sošku	118
59. Místo prodchnuté historií	120
60. Augustiniánská Pivoň.....	122
61. Na výchozy českého křemenného valu 124	
62. Nejen za pekelnickým viklanem	126
63. Po Haltravském hřebenu.....	128
64. Zaniklá Lučina, české Pompeje	130
65. Vzorově opravená tvrz.....	132
66. Šikmá věž domažlická	134
67. Kozinův statek a pomník na Hrádku..... 136	
68. Cestou starých stromů.....	138
69. Starý a Nový Rýzmberek.....	140
70. Za vůní měsíčnic a krásou áronů	142
71. Koráb nad krajinou.....	144
72. Na místo letecké nehody	146
73. Největší chodská obec	148
74. Výšlapy u Pocinovic.....	150
75. Tanaberk, barokní perla Domažlicka 152	
76. Zapomenuté údolí.....	154
77. Hanovou cestou na Čerchov	156

Literatura a prameny.....	158
---------------------------	-----